

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.493/2012/8. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dobrossy és Alexa Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Dobrossy István ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Dr. Horváth Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Horváth László ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) I. r. és alperes neve (alperes címe) II. r. alperesek ellen 63 000 000 Ft és járulékai megfizetése iránt indított perében, a ...-i Törvényszék 2012. február 7. napján kelt, 1.G.../2012/8. számú - 10/II. sorszámon kijavított - ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszám alatt, az I-II. r. alperesek részéről 12. sorszám alatt előterjesztett (14. sorszám alatt indokolt) fellebbezések alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2013. január 29. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi a II. r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül az I. r. alperessel egyetemlegesen 63 000 000 (Hatvanhárommillió) Ft-ot, és annak az elsőfokú ítéletben megállapított időponttól járó és mértékű kamatát.

Mellőzi a felperesnek a II. r. alperes javára perköltség fizetésére kötelezését, és a II. r. alperest kötelezi, hogy a felperes részére az elsőfokú ítéletben megállapított perköltséget - az ott meghatározott összegben és teljesítési időben - az I. r. alperessel egyetemlegesen fizesse meg. Egyebekben az ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 15 napon belül 1 060 000 (Egymillió-hatvanezer) Ft másodfokú perköltséget, az államnak - külön felhívásra - 5 000 000 (Ötmillió) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes a módosított keresetében az alperesek egyetemleges kötelezését kérte 63 000 000 Ft, annak a 2008. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamata, valamint a perköltsége megfizetésére.

Keresetét elsődlegesen arra alapította, hogy a jogelődjével a P. Kft.-vel 2007. március 20-án kötött megállapodásban az alperesek készfizető kezességet vállaltak a P. Kft., mint hitelező, valamint a perben nem álló, időközben felszámolási eljárás alá került A. Kft., mint adós között ugyanezen a napon megkötött szerződés alapján nyújtott 200 000 000 Ft kölcsön visszafizetéséért. A kölcsönből az adós 63 000 000 Ft-ot sem a kölcsön adójának, sem a beolvadása folytán jogutójává vált felperesnek nem fizetett vissza.

Azt az adásvételi szerződést, amellyel a tartozása kiegyenlítése érdekében az A. Kft. adós a tulajdonában lévő ...-i .../3. hrsz-ú ingatlan 63/148 hányadának tulajdonjogát a jogelődjére 63 000 000 Ft - a kölcsöntartozásába beszámított - vételár ellenében a jogelődjére átruházta, az eladó adós egy hitelezője által indított perben hozott (... Megyei Bíróság 7.G.../2008/12. számú ítéletét helybenhagyó) Gf.I.../2009/4. számú jogerős ítéletével a ...-i Ítéltábla érvénytelenné nyilvánította, az ingatlanaira bejegyzett tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásból való törlése végett a földhivatalt megkereste, jelen per felperesét pedig annak túrására kötelezte azzal, hogy az érvénytelen adásvételi szerződésből eredően az A. Kft. adóssal szembeni igényét a felszámolási eljárásban érvényesítheti.

Mivel a felperes a követeléséhez az adóstól az ellene indult felszámolási eljárásban sem jutott hozzá, annak teljesítéséért az alperesek, mint készfizető kezesek kötelesek helytállni. Másodlagosan a 63 000 000 Ft tőke és járulékai egyetemleges megfizetésére az alpereseket, mint az A. Kft. vezető tisztségviselőit „A gazdasági társaságokról” szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 30. § (2) bekezdése szerinti felelősségükre tekintettel a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján kérte kötelezni.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset teljes elutasítására, és a felperes perköltségükben marasztalására irányult.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az I. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 63 000 000 Ft-ot, és annak a 2008. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező késedelmi kamatát, valamint 3 554 300 Ft perköltséget.

A keresetet a II. r. alperessel szemben elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. r. alperes részére 2 654 300 Ft perköltséget.

Az ítéletben megállapított tényállás szerint a felperes és az - időközben a felszámolási eljárás során már megszüntetett, és a cégjegyzékből törölt - A. Kft. közösen alapították a P. Kft-t, amely társaság 2008. december 17-én átalakulás miatt a cégjegyzékből törlésre került, jogutóda a felperes.

Az I. r. alperes 2006-ban egyidejűleg a P. Kft.-nél (a továbbiakban: felperesi jogelőd) és az A. Kft.-nél is ügyvezető volt. 2006 év végére a felperesi jogelőd könyvelése több mint 200 000 000 Ft pénztárban lévő pénzeszközt mutatott, amely azonban a pénztárellenőrzés során nem volt fellelhető.

A pénztárhiany abból keletkezett, hogy a felperesi jogelődhez különböző jogcímenek befolyt (és könyvelt) összegekből az I. r. alperes 2006. augusztus 16-án 100 000 000 Ft-ot,

2006. október 25-én 50 000 000 Ft-ot, 2006. december 7-én 50 000 000 Ft-ot az A. Kft. beszállítói tartozásainak készpénzes fizetéssel történő kiegyenlítésére használt fel, amelyekről kiadási pénztárbizonylatokat állított ki.

Dr. K.M. ügyvéd okiratszerkesztése mellett 2007. március 20-án a felperesi jogelőd, mint hitelező, valamint az A. Kft., mint adós kölcsönszerződést írtak alá, amelyben rögzítették, hogy a hitelező az adós részére 200 000 000 Ft kölcsönt nyújtott. A kölcsön összegének átvételét az adós nevében az I. r. alperes aláírásával elismerte, és kötelezettséget vállalt arra, hogy azt a hitelező részére 2007. március 31. és 2009. december 31. között a szerződésben meghatározott összegű és esedékességű részletekben fizeti meg. A visszafizetési kötelezettség biztosítékeként a felperesi jogelőd és az A. Kft. egyrészt az utóbbi tulajdonában lévő ...-i ... hrsz-ú, valamint a ...-i .../3. hrsz-ú ingatlanokra a hitelező javára vételi jogot alapítottak 200 000 000 Ft értékben rögzítve, hogy a hitelező a vételárba a kölcsönszerződés alapján az adóst terhelő összegeket beszámíthatja.

Másrészt az I-II. r. alperesek a felperesi jogelőddel 2007. március 20-án kötött megállapodással 200 000 000 Ft kölcsön visszafizetéséért kézfizető kezességet vállaltak.

Az A. Kft. 2007. május 4. és 2007. december 12. között - különböző részletekben - a felperesi jogelődnek összesen 133 791 840 Ft-ot megfizetett. Ezen kívül a felperesi jogelőd a vételi jogával élve megszerezte az A. Kft. tulajdonában volt ...-i .../3. hrsz-ú ingatlan 63/148 tulajdoni hányadának tulajdonjogát 63 000 000 Ft vételáron, amely vételár fizetési kötelezettségének kompenzálással (az A. Kft. 63 000 000 Ft összegű kölcsöntartozásába történt beszámításával) tett eleget.

Az A. Kft. felszámolása iránt 2008. április 14-én indult eljárásban azonban az adós és a felperesi jogelőd (valamint a perben nem álló H. Kft.) között a vételi jog gyakorlása kapcsán a fentiek szerint létrejött adásvételi szerződést az adós egyik hitelezője, a felszámolást folytató ... Megyei Bíróság előtt a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja alapján megtámadta, a bíróság pedig a ...-i Ítéltábla Gf.I.../2009/4. számú ítéletével helybenhagyott (ezáltal jogerős) 7.G.../2008/12. számú ítéletével az adásvételi szerződés érvénytelenségét megállapította, az érvénytelenség jogkövetkezményeként az illetékes földhivatalt a felperesi jogelőd (valamint a H. Kft.) bejegyzett tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásból való törlése végett megkereste, az alpereseket ennek tülésére kötelezte, és tájékoztatta a felperesi jogelődöt, hogy az ítélet kézbesítésétől számított 40 napon belül követelésüket a felszámolási eljárásban bejelenthetik.

Az A. Kft. „f.a.” bíróság által kijelölt felszámolója - az időközben bekövetkezett jogutódlás folytán - a felperes által 63 000 000 Ft kölcsönből eredő követelés megfizetése iránt bejelentett hitelezői követelést nem ismerte el, a vitatott hitelezői igényt pedig a felszámolást folytató ... Megyei Bíróság 11.Fpk.06-07-.../153. számú, a ...-i Ítéltábla Fpkf.I.../2011/2. számú végzésével helybenhagyott, ezáltal jogerős végzésével elutasította arra hivatkozással, hogy a hitelező a kölcsön nyújtását az állított összegben sem a felszámoló, sem a bíróság előtt okirattal nem bizonyította, a lefolytatott szakértői bizonyítás pedig nem igazolta a követelése megalapozottságát.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét az elsődlegesen megjelölt jogalapon nem találta alaposnak. E körben a Ptk. 273. §-ának (1) és (3) bekezdésére utalással kifejtette: a kezesség járulékos jellegű, mindig a főkötelezettséghez igazodik. A főkötelezettel szemben

folyamatban volt felszámolási eljárásban a felperes hitelezői igényét a bíróság jogerősen elutasította, ezért a kezesség járulékos jellegére figyelemmel a kezesekkel szemben sem érvényesíthető ugyanez a követelés.

A felperes alperesekkel szembeni igényét a másodlagos jogalapon vizsgálva rámutatott, hogy a 2006. évi IV. törvény (Gt.) - korábban hatályos 1997. évi CXIV. törvény 29. § (1) bekezdésével azonos - 30. § (2) bekezdése szerint a gazdasági társaság vezető tisztségviselője az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek feladataikat ellátni.

A perben az I. r. alperes maga is beismerte, hogy a felperesi jogelőd pénzeszközeiből 200 000 000 Ft-ot átadott az - általa ügyvezetett - A. Kft.-nek úgy, hogy az átadás jogcímeként a felek utólag jelölték meg a kölcsönt, és az átadott összeg csak 63 000 000 Ft hiánnyal került visszafizetésre. Mivel a felperes ezen összeg megfizetése iránti követelését nem tudta érvényesíteni az A. Kft. ellen indult felszámolási eljárásban a könyvelési anyag hiányosságai miatt, ezzel megegyező összegű kára keletkezett.

A tárgyaláson az I. r. alperes egyértelműen elismerte, hogy a felperes jogelődjének pénzéből fizették ki az A. Kft. termelőit, ugyanakkor - a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdésére történt figyelmeztetés ellenére - hivatkozás hiányában nem volt megállapítható, hogy a felperesi jogelőddel szemben az A. Kft. 63 000 000 Ft összegű tartozása beszámítással megszűnt volna, ezért az elsőfokú bíróság az I. r. alperes kártérítési felelőssége megállapításához szükséges valamennyi törvényi feltétel fennállását megállapíthatónak tartotta. Így a pénzeszközöknek a számviteli, illetve a gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezéseivel ellentétes szabálytalan átadásában megnyilvánuló jogellenes magatartást, a 63 000 000 Ft összegű vissza nem fizetett pénzeszköz miatt a felperesnél ezzel azonos mértékben bekövetkezett kárt, valamint a kettő közötti okozati összefüggést is arra tekintettel, hogy a könyvelési szabálytalanságok miatt nem sikerült a felperesnek a felszámolási eljárásban érvényesítenie a hitelezői igényét az A. Kft. „f.a.”-val szemben.

Mindezekből arra a jogi következtetésre jutott, hogy a felperes fenti kárának megtérítéséért az I. r. alperes felelőssége a Gt. 30. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint fennáll.

Azon túl, hogy az elsőfokú bíróság nem fogadta el alpereseknek azt a védekezését, amely szerint 63 000 000 Ft összegű tartozás kiegyenlítése a vételi jog gyakorlásával megtörtént, az I. r. alperes felelősségének kimentésére, vagy csökkentésére nem találta alkalmasnak a kielégítés megghiúsulásával kapcsolatban a felperes jogelődjének felróható magatartására való hivatkozását.

Ezzel összefüggésben utalt a ...-i Ítélet tábla jogerős ítéletében foglalt arra az okfejtésre, miszerint a vételi jog gyakorlásának eredményeként létrejött szerződés ugyanúgy a hitelezők kielégítésének megghiúsulását eredményezte volna, mint ahogyan a felbontást követően megkötött adásvételi szerződés.

A felperesnek kára abból keletkezett, hogy mivel a bíróság az érvénytelenség megállapítása mellett az eredeti állapot helyreállításáról rendelkezett, a felperes 63 000 000 Ft összegű követelése nem került kielégítésre.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az I. r. alperes is fellebbezett.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet módosított keresete szerinti megváltoztatását, az alpereseknek az elsődleges kereseti jogcím alapján egyetemlegesen

63 000 000 Ft és annak a 2008. január 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező késedelmi kamata, és ennek megfelelő perköltsége megfizetésére kötelezését kérte.

Előrebocsátva, hogy az I. r. alperesnek a másodlagos kereseti jogcím szerinti marasztalásával és annak indokolásával is teljes mértékben egyetért, a felperes jogorvoslati kérelmét azzal indokolta, miszerint téves az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a kezesi felelősség alapját képező kölcsön jogviszony főkötelezettjével szemben folyamatban volt felszámolási eljárásban elutasított hitelezői igény miatt az alperesekkel, mint kezesekkel szemben a kezesség járulékos jellegére figyelemmel nem érvényesíthető ugyanez a követelés.

Álláspontja szerint arra tekintettel, hogy az elsőfokú ítéletben hivatkozott, a felszámolási eljárásban hozott jogerős határozat nem állapította meg a kölcsön alapját képező szerződés érvénytelenségét, ennek érdemi vizsgálata nélkül a kezesi felelősség alapján történő marasztalás elutasítása megalapozatlan. A kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása érdekében az alperesek viszontkeresetet, vagy érvénytelenségi kifogást a jelen perben nem terjesztettek elő, ezért a fellebbezés szerint a kölcsönszerződés érvényessége nem kérdőjelezhető meg. Ezáltal pedig a kezesi felelősség alapján is helye van marasztalásnak.

Az alperesek csak azzal védekeztek, hogy egyrészt a kölcsön összege már visszafizetésre került, másrészt, hogy a kezes mentesült, mivel a jogosult lemondott olyan jogról, amelyből a kezes kielégítést kaphatott volna.

A felperes kifejtette a fellebbezésében azt is, hogy miután a kölcsönszerződés érvénytelensége a jelen perben fel sem merült, az azt rögzítő teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt szerződéskötéskori tartozás-elismerés miatt az annak alapját képező követelés az alperesekkel szemben a kapcsolódó kezesi felelősség alapján minden további nélkül érvényesíthető.

Az I. r. alperes a fellebbezésében - tartalma szerint - az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a vele szemben előterjesztett kereset teljes elutasítását, és ezáltal az I. r. alperes marasztalásának mellőzését kérte.

Fellebbezésének indokolása szerint az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból a másodlagosan előterjesztett kereseti igény tekintetében helytelen következtetést levonva, téves érdemi döntést hozott.

Álláspontja szerint sem a perben rendelkezésre álló - a jelen eljárásban keletkezett és a csatolt - okiratok, sem a per során meghallgatott tanúk vallomása nem szolgálhattak volna kellő bizonyítékkal az I. r. alperesnek a Gt. 30. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint kártérítési felelőssége megállapítására.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül használta fel a peres felek - különösen az I. r. alperes - perbeli előadását, és hangsúlyozta, hogy a per iratai közvetlenül és közvetve is az I. r. alperes állításait támasztják a kereseti kérelem tárgyát képező pénzösszeg hiánya tekintetében.

G.I.-nek és Sz.I.-nak az I. r. alperessel egybehangzó tanúvallomásai igazolják, hogy a felperes jogelődje komoly összegű tartozásokat halmozott fel beszállítóival, vagyis az A. Kft. közvetlen partnereivel szemben. A bizonyítás anyagából egyértelműen kiderül, hogy a kezdetben kizárólag az alperesek által tulajdonolt, majd fizetéseképtelenné vált társaság volt a legfőbb beszállítója a felperesi jogelőd társaságnak.

Mindezen tények figyelembevételével pedig az elsőfokú bíróság nem értékelhette volna I. r. alperes nyilatkozatát önmagával ellentétesnek akkor, amikor a felperesi jogelődnél keletkezett hiányok okaként egyrészt az A. Kft-vel szemben fennállt, valamint a beszállítók irányában keletkezett hiányokat jelölte meg.

A felperesi jogelőd árbevételeire vonatkozó perben felmerült tények mellett az elsőfokú bíróság indokolatlanul hagyta figyelmen kívül az I. r. alperesnek azt a 2012. március 27-ei tárgyaláson tett jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatát, miszerint a kölcsönszerződés aláírására egyébként azért került sor, mert a veszteségeket az A. Kft. nyelte be, nem a P. Kft.

Álláspontja szerint mindezekből egyértelműen bizonyítható az a körülmény, hogy a peres felek a közös üzleti kockázatukat hárították - a per iratai között fellelhető okiratoknak megfelelően - a minden elsőfokú jogi és gazdasági végzettséggel nem rendelkező I. és II. r. alperesek, és az ő társaságuk „nyakába”.

Az alperes szerint a „kölcsönszerződés” elnevezésű dokumentum színlelt volta is igazolva látszik, amellyel kapcsolatban az okiratszerkesztő ügyvéd, Dr. K.M. is elismerte a tanúvallomásaiban, hogy pénzáadás nem történt a szerződés megkötésekor, illetőleg az ő saját véleménye szerint is tartozás-elismerő nyilatkozatnak tekinthető az általa szerkesztett kontraktus. Ezt erősíti a ...-i Ítéltábla Fpkf.I..../2011/2. számú „ítélete”-nek indokolása is, mely szerint nem volt megállapítható a társaságok közötti kölcsönügylet gazdasági megvalósulása, ekkora összegű pénzmozgás a felek között bizonyítottan nem történt.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolatlanul hagyta figyelmen kívül az ítéltábla jogerős határozatában megállapítottakat annak ellenére, hogy annak „zsinórmértékül” kellene szolgálnia a jelen perben is.

Az I. r. alperes sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében nem foglalkozott az eljárás során többször is tett azzal a kijelentésével, amely szerint őt úgy a kölcsönszerződés aláírása, mint a hiány visszafizetésével kapcsolatos biztosítékszrendszerek kiépítése során bizonyos pressziók érték.

Álláspontja szerint komoly kétségek merülnek fel az elsőfokú bíróság I. r. alperest marasztaló indokolásával kapcsolatban amiatt is, hogy nem kellő súllyal vette figyelembe azt a körülményt, amely közvetett bizonyítékként szolgált I. r. alperes ügyvezetői felelősségének megállapítása mellőzéséhez.

Így indokolatlanul nem értékelte az elsőfokú bíróság azt, hogy az I. r. alperes, mint a többségi tulajdonos társasága egyértelműen a felperessel folytatott üzleti kapcsolata folytán került felszámolás alá, másrészt, hogy a felszámolóbiztos a fellebbezés benyújtásáig az A. Kft-vel szemben folytatott felszámolási eljárásban sem büntetőfeljelentést, sem egyéb a polgári jogi felelősség megállapítása iránti intézkedést nem tett az adós társaság volt ügyvezetőjével, az I.r. alperessel szemben.

Hivatkozott arra is, hogy a felperes a másodlagos kereseti kérelmével kapcsolatosan semmilyen bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, az elsőfokú bíróság pedig bizonyítási eljárást sem folytatott le ebben a körben, holott a Pp. a bizonyítási teher tekintetében egyértelmű.

Összefoglalt álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletében kizárólag az I. r. alperes nyilatkozataival indokolta a felperes másodlagos kereseti igényének megalapozottságát.

A felek az egymás fellebbezéseire tett fellebbezési ellenkérelmeikben a másik fél fellebbezésével támadott ítéleti rendelkezések helybenhagyását kérték.

Előre bocsátja az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezése nem volt, ezért a fellebbezések alapján azt a másodfokú bíróság teljes terjedelmében felülvizsgálta.

A felperes fellebbezése alapos, az I. r. alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az ítéletábra kiegészíti a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálatától hivatalból beszerezett cégkivonat, cégmásolat és közlemények alapján az alábbiakkal:

Az A. Kft. felszámolási eljárását a ... Megyei Bíróság időközben befejezte, a céget jogutód nélkül megszüntette, a cégbíróság pedig a cégjegyzékből 2012. augusztus 31-ei hatállyal törölte.

Az így kiegészített tényállás alapulvételével az elsőfokú bíróság jogi következtetéseivel és a keresetet a II. r. alperessel szemben elutasító érdemi döntésével az ítéletábra nem értett egyet.

A felperes alappal támadta az elsőfokú ítéletet az alperesek kezési felelősségére alapított keresetének (ezáltal a II. r. alperes marasztalása iránti igényének) elutasítása, és annak az ítéletben kifejtett indokai miatt.

A felperes az alperesek egyetemleges kötelezése iránti keresetét a perben mindvégig elsődlegesen a kezességvállalásra hivatkozva a kezési felelősség szabályaira alapította.

Az alpereseknek a fellebbezésükben is megismételt védekezésére tekintettel a jogvitában elsőként eldöntendő jogkérdés az volt, hogy érvényes kezességi szerződés jött létre a felperes jogelődje, és az alperesek között a 2007. március 20-i megállapodás aláírásával, vagy a vele biztosítani kívánt kölcsönszerződés színlelt volta, és a kölcsönügylet tényleges megtörténtének hiánya miatt a készfizető kezési kötelezettségvállalásuk és érvénytelen.

Az ítélet indokolásából közvetett módon kétség kívül megállapítható az, hogy az elsőfokú bíróság a kezesség-vállalási szerződést érvényesnek tekintette. Ezzel az ítéletábra is egyetért, az alábbiak miatt:

A perben feltárt, nem vitás adatok szerint a felperes jogelődjénél a P. Kft.-nél 2007. évben 200 000 000 Ft bizonylatokkal alá nem támasztott pénztárhiány keletkezése került napvilágra.

G.I., aki a felperes ügyvezetője és egy időben a felperesi jogelőd felügyelőbizottságának is a tagja volt, a jelen perben a 2012. március 27-i tárgyaláson tett tanúvallomásában (a ... Megyei Bíróság által folytatott 11.Fpk.06-07-... felszámolási eljárásban 2010. augusztus 26-án tett tanúvallomásával azonosan) azt adta elő: „a felperes és a P. Kft. azonban a beszállítókat a pénztárból fizette ki. A bankszámláról különböző készpénz felvételezések voltak az I-II. r. alperesek részéről. A pénzmozgásokat azonban annak ellenére, hogy volt alkalmazott pénztáros, a pénztárbizonylatokat nem vezették megfelelő (3. sorszámú jegyzőkönyv, 3. oldal). Tulajdonképpen a pénztárból kiadott pénz nem volt lebizonylatolva, ... nem kifejezett pénztárhiányt állapítottunk meg, ezért tettünk büntető feljelentést ... az iratokból a volt megállapítható, hogy itt valóban 200 000 000 Ft az A. Kft.-hez került” (... Megyei Bíróság 11.Fpk.06-07-.../133. számú jegyzőkönyv, 5. oldal).

A 2012. március 27-i tárgyaláson maga az I. r. alperes is akként nyilatkozott, hogy: „Nem volt egyszerű a két cég ügyeit intézni egyszerre ... sokszor nem volt idő a másik bankba menni, és a P. Kft. pénzéből fizettük az A. Kft. termelőit is. Pontosabban a P. Kft-nek voltak szállítói tartozásai az A. Kft-vel szemben, és nem átutalással teljesítettem, hanem készpénzzel oldottam meg a fizetést (3. sorszámú jegyzőkönyv, 7. oldal)”.

A perbeli, 2007. március 20-án keltezett szerződési okiratokat szerkesztő Dr. K.M. ügyvéd a felszámolási eljárásban tett tanúvallomásában azt nyilatkozta, miszerint: „G.I. azt közölte velem, hogy miután a P. Kft. ügyvezetőjével, I.rendű alperessel ezt közölte, nevezett elismerte azt, hogy a hiányzó 200 000 000 Ft-ot a P. Kft. kölcsönadta az A. Kft-ének, G.I. azt kérte, hogy a megfelelő okiratok elkészítésével tulajdonképpen bizonyítható legyen ennek a 200 000 000 Ft-os kölcsönnek a ténye. A kölcsönszerződés 1.) pont alatti szövege azt jelentette, hogy ott az irodában előttem pénzmozgás nem történt, hanem I.rendű alperes egy elismerő nyilatkozatot tett, hogy a 200 000 000 Ft kölcsönt felvette (... Megyei Bíróság 11.Fpk.06-07-.../133. jegyzőkönyv, 2-3. oldal)”.

Az I. r. alperes azt is elmondta, hogy a kölcsönszerződés aláírására azért került sor, mert a veszteségeket az A. Kft. „nyelte be”, nem a P. Kft.

Mindezekből kétséget kizáróan megállapítható, hogy az I. r. alperes a „kölcsönszerződés” aláírásával az A. Kft. képviselőjében eljárva elismerte, hogy a társaságnak 200 000 000 Ft tartozása áll fenn a felperes jogelődjé felé. A perbeli kölcsönszerződés mögötti tényleges pénzmozgás nem a felperes, vagy a jogelődje által önként vállalt pénzáadás, hanem a felperesi jogelőd pénztárából az I.r. alperes részéről történt pénzfelvétel(ek) volt, amelynek következtében a felperesi jogelődöt a Kft. pénztárából hiányzó, bizonylatokkal alá nem támasztott összeggel azonos kár érte. Mivel az alperesek és a felperesi jogelőd is el kívánták kerülni a pénztárban fennálló hiány miatti büntetőjogi és kártérítési helytállást, azt a megoldást választották, hogy kölcsönszerződést kötnek egymással.

Az alperesek fellebbezési okfejtésével ellentétben mindezekből nem vonható le ugyanakkor olyan jogi következtetés, hogy a felperesi jogelőd és az A. Kft. képviselői által aláírt megállapodás nem létező kölcsönszerződés, avagy az színleltként semmis.

A Ptk. 240. § (1) bekezdése szerint, ha jogszabály kivételt nem tesz, a felek közös megegyezéssel megváltoztathatják a kötelezettség-vállalásuk jogcímét.

A jelen esetben a felperesi jogelőd, valamint az A. Kft. megállapodása arra irányult, hogy az utóbbi társaság nem kártérítés, hanem kölcsön jogcímén tartozik fizetési kötelezettséggel. Azaz a felek megváltoztatták az A. Kft. tartozásának jogcímét, a 2007. március 20-i kölcsönszerződés valójában nem volt színlelt, az érvényes megállapodás, mivel a felek valóságos szándékát juttatta kifejezésre, és az előzmények miatt a jogügylet létrejöttéhez a pénzösszeg tényleges átadására nem volt szükség.

A kölcsönszerződésre figyelemmel annak megkötését követően az A. Kft. nem kártérítés, hanem kölcsöntartozás címén felel ugyanolyan összegben, mint amilyen mértékű pénzhány keletkezett.

Mindezek miatt a készfizető kezes alperesek a jelen perben nem hivatkozhatnak sikerrel arra, hogy az a kölcsönszerződés, amelynek visszafizetéséért kezességet vállaltak, érvénytelen, vagy nem létezik. Amiatt pedig, hogy a szerződési nyilatkozatukat sem a jelen eljárásban, sem más perben eredményesen nem támadták meg, a kezesi felelősség alóli mentesülésük érdekében arra sem hivatkozhatnak, hogy a kölcsöntartozás velük szemben bírósági úton egyéb okból nem érvényesíthető.

Az ítéletábra osztotta azt a fellebbezési érvelést, miszerint az elsőfokú bíróság a kezesség járulékos jellegére hivatkozással tévesen állapította meg, hogy mivel a főkötelezettel szemben folyamatban volt felszámolási eljárásban a felperes hitelezői igényét a bíróság jogerősen elutasította, ugyanez a követelés alappal a kezesekkel szemben sem érvényesíthető.

A Ptk. 276. § (2) bekezdésének helyes értelmezése szerint ugyanis a kezesség járulékos jellege azt jelenti, hogy a kezes kötelessége nem lehet súlyosabb és terheesebb annál amit elvállalt, tehát az adós esetleges újabb kötelezettségére - a törvényben írt mellékszolgáltatásokon kívül - nem terjed ki (BH 2004.68.).

A jelen per alapjául szolgáló keresetében azonban a felperes nem követelt többet az alperesektől, mint kezesektől, mint amennyit az általuk aláírt kezesi szerződés szerint elvállaltak.

Tévedett az elsőfokú bíróság abban is, hogy önmagában az a tény, miszerint a kölcsönszerződés szerinti főadóssal szemben folyó felszámolási eljárásban a felperes (vitatott) hitelezői igényét jogerős határozattal a bíróság elutasította, ez egyben a kezesekkel szembeni igény érvényesíthetőségét is kizárta. A felperes ugyanis az alperesekkel szembeni keresetét arra a ...-en 2007. március 20-án kelt szerződésre alapította, amelyben a felperes jogelődje és az alperesek az utóbbiak készfizető kezesi kötelezettségvállalásáról állapodtak meg. E kötelezettségvállalás alapján az alperesek, mint készfizető kezesek és a főadós felelőssége a felperessel szemben egyetemleges volt (EBH 2000.219.). Az egyetemleges felelősségre tekintettel a felperes követelésére a Ptk. 334. § és a 337. § rendelkezései az irányadók, amely szerint a teljesítést a felperest bármelyiküktől követelhetette, és a felperessel szemben minden kötelezett az egész szolgáltatással tartozott.

A Ptk. 274. § (2) bekezdés a.) pontja értelmében a készfizető kezességvállalásra tekintettel az alperesek a felperes kereseti követelésével szemben sortartási kifogással sem élhettek.

Az a felterjesztett iratokból megállapítható tény pedig, miszerint az alperesek, mint készfizető kezesek ellen előterjesztett keresetével a felperes a jelen pert még az A. Kft. felszámolása iránt indult eljárás jogerős befejezése előtt megindította, az 1/2010. (VII.30.) Polgári jogegységi határozat - és az azt megelőzően kialakult következetes bírósági gyakorlat jogalkalmazási elvei - szerint azt eredményezi, hogy az alpereseket a teljesítés alól a felszámolási eljárásban felperes terhére esetlegesen bekövetkezett jogvesztés sem mentesítené (BDT 2012.2820.).

Megjegyzi azt is az ítéletábra, hogy a főadós ellen folyamatban volt felszámolási eljárásban hozott, a felperes vitatott hitelezői igényét elutasító jogerős végzésnek a jelen per tárgyát képező keresettel érvényesített jogról szóló döntésre nincs ítélt dolog (res iudicata) hatálya, már csak az ennek feltételeként a Pp. 229. § (1) bekezdésében meghatározott ügyfélazonosság hiánya miatt sem.

Az alpereseknek a Ptk. 276. §-ának (2) bekezdésére alapított védekezésével az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja folytán már nem is foglalkozott, ezért az ítéletábra rámutat az alábbiakra is:

Az ítéletábra által - a fellebbezési eljárásban kiegészített és a másodfokú ítékezésénél - irányadónak tekintett tényállás szerint a felperes kölcsön követelése utóbb

behajthatatlanná vált azzal, hogy a főadóst az A. Kft-t a felszámolást követően 2012. augusztus 31-ei hatállyal jogutód nélkül megszüntették és a cégjegyzékből törölték.

A Ptk. 276. § (2) bekezdése szerint a kezes valóban felszabadul a kötelezettség alól, amennyiben a jogosult lemond a követelést biztosító olyan jogról, amelynek alapján a kezes a reá átszálló követelésre kielégítést kaphatott volna, vagy amennyiben a követelés a jogosult hibájából egyébként behajthatatlanná vált. Ezért a kezesi felelősség alóli mentesülésük érdekében az alpereseknek a jelen perben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján azt kellett volna bizonyítani, hogy a követelés a felperes hibájából vált behajthatatlanná.

Azzal, hogy a felperes a főadóssal szemben fennálló kölcsönkövetelését az ellene indult felszámolási eljárásban hitelezői igényként bejelentette, úgy járt el, ahogyan számára a jogszabályok lehetővé tették.

Kétségtelen tény, hogy a felperes hitelezői igényét a felszámolási eljárásban a bíróság jogerős végzésben azzal az indokolással utasította el, hogy a kölcsönnyújtás tényét nem tudta igazolni. Ahogyan ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság is helyesen megállapította, ezt az adós cégnél elkövetett könyvelési szabálytalanságok, nevezetesen az idézte elő, hogy a számláról történt készpénzfelvételek a pénztárba nem kerültek bevezetésre, így utólag nem igazolható, hogy a pénztárban volt-e annyi pénzeszköz, amennyit a kölcsönszerződésben a felek rögzítettek, illetve a pénzáadások, valamint visszafizetések dokumentálása is hiányos volt.

Mindezekből - ugyan más jogi álláspontjának érveként, de - helyes következtetést vont le az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperes a felszámolási eljárásban a főadóssal szemben olyan könyvelési szabálytalanságok miatt nem tudta az igényét eredményesen érvényesíteni, amelyek az I. r. alperesnek, mint az A. Kft. vezető tisztségviselőjének a kötelezettségét jelentették, és amelyek elmulasztásáért ő maga a felelős. E felelősség alól az I. r. alperes a perben magát eredményesen nem tudta kimenteni. Ebből pedig okszerű következtetés vonható le arra, hogy nem a felperes hozta olyan helyzetbe a kezeseket (I-II. r. alperest), hogy emiatt a követelés behajthatatlanná vált. Ezért az alperesek, mint készfizető kezesek a felperessel szemben jelen perben sem hivatkozhattak sikerrel arra, hogy a követelés utóbb behajthatatlanná vált, az I. r. alperes esetében figyelembe véve azt is, hogy a Ptk. 4. §-ának (4) bekezdése (mint generális klauzula) értelmében saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat.

Mindezekre figyelemmel az alperesekkel, mint készfizető kezesekkel szemben a bíróság előtti igényérvényesítésnek nem volt akadálya. Azt pedig az alperesek alaptalanul állították, hogy a főadós kölcsöntartozását hiánytalanul megfizették a felperesnek. Amiatt ugyanis, hogy a felperes tulajdonszerzése a ...-i .../3. hrsz-ú ingatlanra, annak a 63/148-ad hányadára, nem vitásan véglegesen megíúsult, az alperesek a főadós még fennálló 63 000 000 Ft tartozásának megfizetése érdekében kötelesek a felperes felé helytállni.

Tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor az alpereseket a kezesi felelősség szabályai szerint nem találta marasztalhatónak, és lényegében ezzel indokoltan a II.r. alperessel szemben a keresetet elutasította.

Az A.Kft. tartozásának visszafizetéséért készfizető kezességet vállaló I. r. alperes és a II. r. alperes is a Ptk. 273. §-ának (2) bekezdése, és a 274. § (2) bekezdésének a.) pontja alapján tartozik helytállni.

Az alperesek, mint kezesek a tartozásért az egész vagyonukkal felelnek, fizetési kötelezettségüket a főadós időközben jogutód nélküli megszűnése nem befolyásolja, a Ptk. 276. §-ának (2) bekezdésében írt ok megállapíthatóságának hiányában pedig a kezesi kötelelem alól nem szabadultak.

Kétségtelen, hogy a felperes az I. r. alperessel szembeni keresetét több jogcímen is előterjesztette: egyrészt, mint készfizető kezessel szemben kölcsöntartozás jogcímen, másrészt kártérítés jogcímen a Gt. 30. § (2) bekezdésének utaló szabálya szerint alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján.

A több eshetőleges jogcímen előterjesztett ugyanazon jogviszonyból eredő azonos összegű követelés iránti kereset azonban egységes, nincs tehát szó az I. r. alperes vonatkozásában sem valódi keresethalmazatról.

Amiatt pedig, hogy a látszólagos (eshetőleges) keresethalmazat - a fentiek szerint - az elsődleges jogcímen elbírálható volt, sem szükség, sem lehetőség nincs arra, hogy annak megalapozottságát a bíróság a továbbiakban a másodlagos (kártérítési) jogcímen is vizsgálja.

Az I. r. alperes ezzel összefüggésben kifejtett fellebbezési hivatkozásait ezért az ítéletábla a másodfokú döntése meghozatalánál érdemben nem vizsgálta.

Mindezek miatt az ítéletábla a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részét részben, indokolását teljes egészében megváltoztatta, és a II. r. alperest az I. r. alperessel egyetemlegesen, kezesi felelősségük alapján kötelezte a felperes javára 63 000 000 Ft és az elsőfokú ítéletben meghatározott késedelmi kamata megfizetésére.

A döntés következtében a felperes teljes egészében pernyertes lett, ezért az ítéletábla mellőzte az I. r. alperes javára perköltség fizetésére kötelezését, és a Pp. 82. §-ának (1) bekezdése alapján II. r. alperest kötelezte a felperes részére az I. r. alperessel egyetemlegesen 3 554 300 Ft elsőfokú perköltség megfizetésére, tekintettel arra, hogy az alperesek a Pp. 51. §-ának a.) pontja alá eső pertársak.

A felperes a fellebbezési eljárásban a saját és az I. r. alperes fellebbezési kérelmét illetően is pernyertes lett, míg a II. r. alperes a felperesi fellebbezés vonatkozásában, a sikertelenül fellebbező I. r. alperes pedig a saját fellebbezése tekintetében lett pervesztes, így tehát az alperesek teljes pervesztessé váltak.

Ezért az ítéletábla a Pp. 78. §-ának (1), és a 82. §-ának (1) bekezdése alapján az alpereseket a felperes javára egyetemlegesen kötelezte a másodfokú perköltségként a felperesi oldalon felmerült, és a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységnek megfelelően, mérlegeléssel megállapított (27 %-os ÁFÁ-t is tartalmazó) 1 060 000 Ft ügyvédi díj megfizetésére.

Illetékfeljegyzési joguk folytán a fellebbezésükre sem a felperes, sem az alperes nem róttak le illetéket. Ezért az ítéletábla a pervesztes alpereseket az állam javára a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, és 15. §-a alapján, az Itv. - a fellebbezés benyújtásának időpontjában hatályos - 46. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékű, 2 500 000 Ft felperesi és 2 500 000 Ft alperesi, mindösszesen 5 000 000 Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illeték egyetemleges (Pp. 82. § (1) bekezdése) megfizetésére kötelezte.

Debrecen, 2013. január hó 29. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelélül:

Kiadó